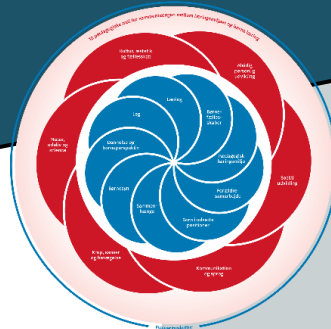

DEN STYRKEDE PÆDAGOGISKE LÆREPLAN HØRNING DAGTILBUD 2022/2023

Sommerbæk
Børnehus •

Sammen bevæger vi små ben til at tage store skridt

INDHOLD

Indhold	1
Introduktion til den styrkede pædagogiske læreplan.....	2
Fælles for Hørning Dagtilbud.....	4
Vision og værdier samt pædagogiske tilgange.....	4
Det pædagogiske grundlag – fælles pejlemærker i dagtilbuddet.....	5
Barnesyn.....	6
Dannelse og børneperspektiv	6
Leg og børnefællesskaber	7
Læring og det pædagogiske læringsmiljø.....	8
Samarbejde med forældre om børns læring.....	8
Børn i udsatte positioner	9
Et pædagogisk læringsmiljø, der understøtter overgange i barnets liv	9
Lokalt for den enkelte afdeling.....	10
Præsentation af afdelingen	10
Et pædagogisk læringsmiljø hele dagen.....	12
Samarbejde med forældre om børns læring.....	15
Børn i udsatte positioner	16
Et pædagogisk læringsmiljø, der understøtter overgange i barnets liv	17
Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan	19
Inddragelse af lokalsamfundet	19
Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø.....	21
De seks læreplanstemaer	23
Alsidig personlig udvikling	24
Social udvikling.....	26
Kommunikation og sprog.....	28
Krop, sanser og bevægelse	30
Natur, udeliv og science.....	32
Kultur, æstetik og fællesskab	34
Evalueringskultur	36

INTRODUKTION TIL DEN STYRKEDE PÆDAGOGISKE LÆREPLAN

Den pædagogiske læreplan skal danne grundlag for det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud i Danmark. Vores skriftlige læreplan følger de nationale krav og tager udgangspunkt i de grundlæggende elementer i det såkaldte *fælles pædagogiske grundlag*.

Læreplanen er en kortfattet, præcis og retningsgivende beskrivelse af, hvordan vi i vores daglige pædagogiske praksis, tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag og de 12 retningsgivende mål, der er lovgivningsmæssig fastsat inden for de seks læreplanstemaer. Vores beskrivelser består af korte retningsgivende refleksioner og praksiseksempler.

Læsevejledning:

Vores pædagogiske læreplan er inddelt i de 2 hovedafsnit – *"Fælles for Hørning Dagtilbud"* og *"Lokalt for den enkelte afdeling"*.

Hovedafsnittet *"Fælles for Hørning Dagtilbud"* indeholder en beskrivelse af dagtilbuddets fælles vision, værdier og pædagogiske tilgange samt en fremstilling af dagtilbuddets fælles pejlemærker for det pædagogiske grundlag. I lovgivningen beskrives det pædagogiske grundlag som bestående af 9 elementer. I vores læreplan har vi valgt at reducere disse elementer til 7. Således er elementerne "Leg" og "Børnefællesskaber" sammentænkt i elementet "Leg og børnefællesskaber", mens elementerne "Læring" og "Pædagogisk læringsmiljø" er sammentænkt i elementet "Læring og pædagogisk læringsmiljø".

Indholdet under hovedafsnittet *"Lokalt for den enkelte afdeling"* er udarbejdet af de enkelte børnehuse i dagtilbuddet. I denne del beskrives det, som påkrævet i lovgivningen, hvordan det pædagogiske personale i det specifikke hus arbejder med fire af elementerne i det pædagogiske grundlag, med øvrige krav til læreplanen samt med de seks læreplanstemaer ud fra de i lovgivningen fastsatte mål.

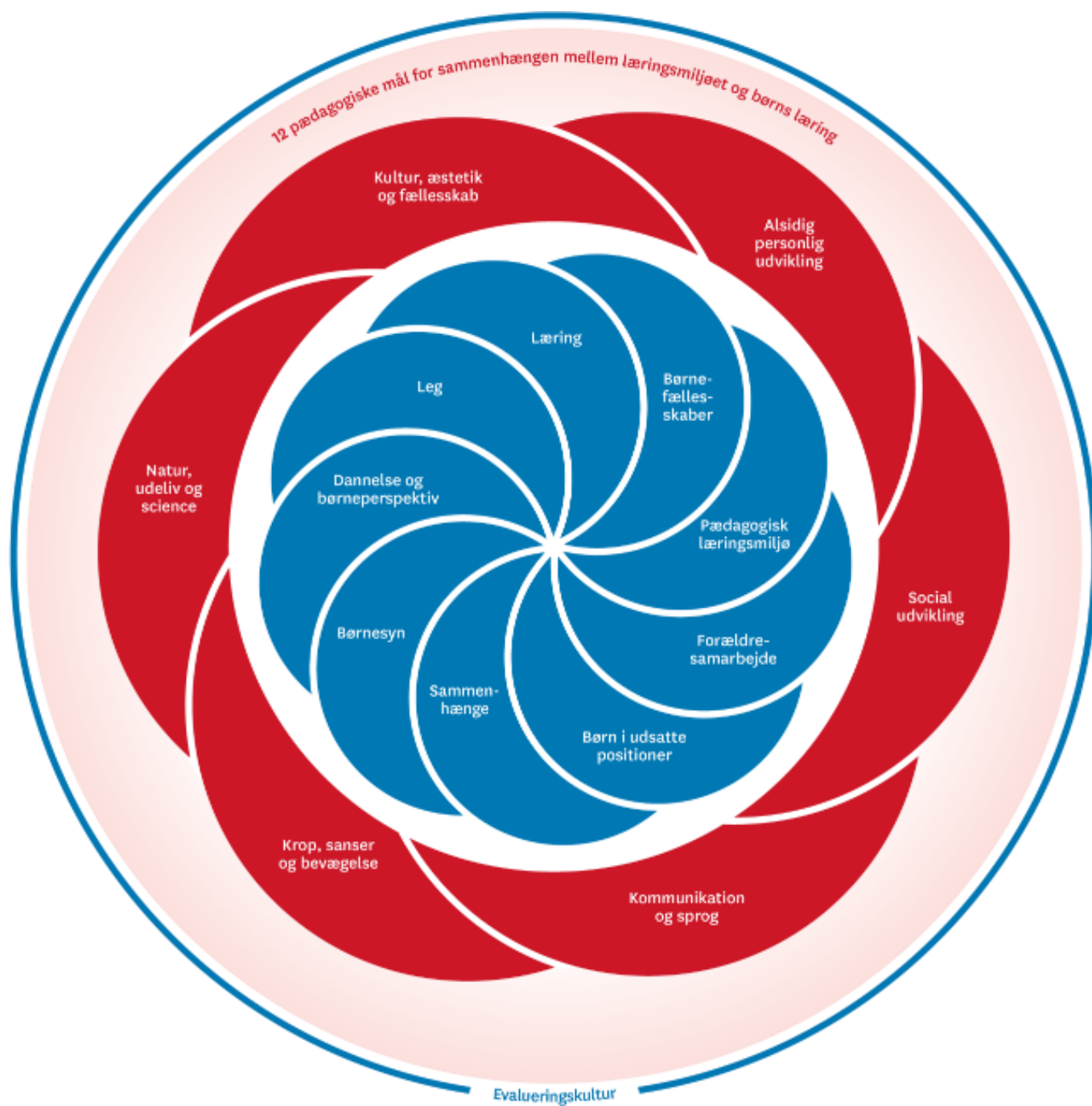

Illustration af de primære indholdselementer i den styrkede pædagogiske læreplan.

FÆLLES FOR HØRNING DAGTILBUD

VISION OG VÆRDIER SAMT PÆDAGOGISKE TILGANGE

”Alle børn og unge i Skanderborg har ret til et godt børne- og ungeliv, hvor børn og unge overvejende har oplevelsen af glæde, tryghed, engagement, begejstring og robusthed i forhold til livets udfordringer” (Skanderborg Kommunes sammenhængende børnepolitik).

I Hørning Dagtilbud arbejder vi ud fra Skanderborg Kommunes vision ”Mennesker møder mennesker” samt kommunens 4 kulturforstærkere:

- Vis tillid
- Skab relationer
- Del ressourcer
- Tænk nyt

Hørning Dagtilbud er også en del af distriktssamarbejdet/lokalsamfundet i Hørning, hvor vi har beskrevet 4 vigtige forudsætninger for børn og unges trivsel:

1. Alle voksne har ansvar for børns trivsel
 - De voksne samarbejder
 - De voksne har pligt og ret til at blande sig
2. Alle børn skal have en voksen de har tillid til
 - De voksne stiller sig til rådighed
 - De voksne inddrager børnene i aktiviteter
 - De voksne er gode rollemodeller
3. Alle forældre skal vide, hvordan de kan og skal bidrage
 - Foreninger og institutioner kommunikerer tydeligt deres værdier og holdninger
 - Foreninger og institutioner udtrykker deres forventninger til forældrene
4. Alle børn skal opleve at have en ven
 - De voksne skaber rammer, som styrker trivslen og muliggør dannelsen af venskaber

I Skanderborg Kommune arbejder vi i alle dagtilbud med "At lære at lære". Det er en specifik tilgang, som har fokus på at understøtte barnets muligheder for at udvikle sine kompetencer og lykkedes i at øve sig, frem for at nå et konkret mål.

I Hørning Dagtilbud betyder det, at vores pædagogiske praksis bygger på en ressourceorienteret og relationel tilgang, hvor relationerne er med til at skabe udvikling og sikre barnets trivsel, udvikling, dannelse og læring.

Dette gøres blandt andet med fokus på processen frem for målet – Vi italesætter og visualiserer de udviklings- og læringsprocesser, som barnet indgår i. Vi øver os!

For at lære mest muligt må børnene have et udviklende tanke sæt, (Growth mindset), der giver dem mod til at træde ud af deres komfortzone for at lære og troen på, at de kan blive dygtigere ved at gøre en indsats.

Vi har fokus på at understøtte barnets muligheder for at udvikle sine kompetencer og lykkedes i at øve sig. Ved at fokusere på barnets fremskridt frem for et konkret resultat, får børnene lyst og mod til at lære, da de kan se, at de rykker sig ved at øve. Gennem barnets leg og aktiviteter hjælper vi med at besvare spørgsmålene: Hvad vil jeg opnå? Hvordan klarer jeg mig indtil videre? Hvad er mit næste skridt?

DET PÆDAGOGISKE GRUNDLAG – FÆLLES PEJLEMÆRKER I DAGTILBUDET

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag. (...) Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark" (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold)

I de efterfølgende afsnit beskrives de 7 fælles pejlemærker, der danner udgangspunkt for det pædagogiske grundlag i Hørning Dagtilbud.

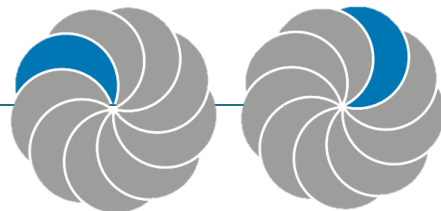
BARNESYN

1. Det pædagogiske personales opgave er at møde barnet, så det føler sig set, hørt og forstået og dermed lærer at forstå sig selv og sin omverden.
2. Det pædagogiske personales opgave er at skabe et pædagogisk læringsmiljø, hvor alle børn oplever samhørighed og medbestemmelse.
3. Det pædagogiske personale skal skabe et pædagogisk læringsmiljø, der tager udgangspunkt i barnets nærmeste udviklingszone og hvor både den børne- og vokseninitierede leg er de grundlæggende elementer i vores pædagogiske praksis.

DANNELSE OG BØRNEPERSPEKTIV

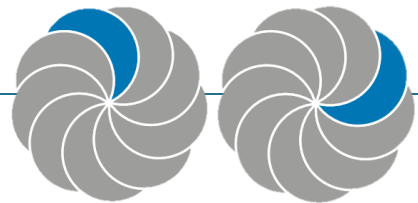
1. Det pædagogiske personale skal gennem demokrati og fællesskab skabe rum og plads til børnenes selvforståelse, forskelligheder samt forståelse af sociale normer.
2. Det pædagogiske personales rolle er at være nysgerrige på barnets perspektiver. Vi inviterer barnet til at være aktivt deltagende og medbestemmende i forhold til at skabe egen læring.
3. Det pædagogiske personale tager udgangspunkt i den gode fortælling om barnet, hvilket bidrager til barnets måde at begribe og handle på i relation til andre.

1. Det pædagogiske personale skal skabe et nysgerrigt og alsidigt læringsmiljø, hvor der er fokus på legen som noget, der opstår, udvikler og bevæger sig imellem børn.
2. Det pædagogiske personale skaber mulighed for børnenes dannelse af relationer med udgangspunkt i det enkelte barns ressourcer og udfordringer.
3. Det pædagogiske personales rolle er at præsentere børnene for forskellige deltagelsesmuligheder i legen, så børnenes egne initiativer og muligheder for at afprøve forskellige positioner imødekommes. Vi skal være opmærksomme på egen positionering (gå foran/ved siden af/bagved).

LÆRING OG DET PÆDAGOGISKE LÆRINGSMILJØ

1. Det er det pædagogiske personales opgave at skabe forudsætningerne for læring gennem tryghed, forudsigelighed og positiv kommunikation.
2. Det pædagogiske personale skal skabe et pædagogisk læringsmiljø med en organisering, hvor vi følger børnenes spor med plads til undren, nysgerrighed og at øve sig.
3. Det pædagogiske personale skal sætte rammer for meningskabende læringsfællesskaber, såvel i de daglige rutiner som i den voksen- og børneinitierede leg.

SAMARBEJDE MED FORÆLDRE OM BØRNS LÆRING

1. Det pædagogiske personale skal med udgangspunkt i det enkelte barns læring tilgå forældresamarbejdet ud fra en anerkendelse af familiens værdier, normer og kultur.
2. Det pædagogiske personales opgave er at skabe trygge og tillidsfulde rammer, som bygger på en realistisk forventningsafstemning mellem hjem og dagtilbud.
3. Det pædagogiske personales opgave er at tydeliggøre faglighed og hensigter, så der skabes sammenhæng og kontinuitet mellem hjem og dagtilbud.

BØRN I UDSATTE POSITIONER

1. Det er det pædagogiske personales opgave, gennem struktur og forudsigelighed, at skabe trygge og inkluderende læringsmiljøer, hvor børnenes ressourcer og kompetencer er i centrum.
2. Det pædagogiske personale skal være bevidste om deres positionering (gå foran, bagved eller ved siden af), i samspillet med børnene.
3. Det pædagogiske personale skal sikre et tæt samarbejde med forældrene og de tværfaglige samarbejdspartnere for at få et helhedsorienteret perspektiv på barnets udviklingspotentialer.

ET PÆDAGOGISK LÆRINGSMILJØ, DER UNDERSTØTTER OVERGANGE I BARNETS LIV

1. Det er det pædagogiske personales opgave at skabe et læringsmiljø, hvor positive relationer og fællesskaber danner rammen og forudsætningen for den trygge overgang.
2. Det er det pædagogiske personales opgave at skabe en tryk overgang, som understøtter børnenes mod på nye udfordringer, vedholdenhed og nysgerrighed.
3. Det pædagogiske personale skal gennem vidensdeling og samarbejde med familien skabe forudsigelighed og genkendelighed til overgangene i barnets liv.

Præsentation af Sommerbæk

Et nyt børnehus

Sommerbæk Børnehus og skole slog dørene op d. 7. August 2023. Børnehuset og skolen ligger i samme bygning, kun adskilt af en dør. Dette vil sige, at børnene får en nemmere overgang til skolen, da de kender faciliteterne og nogle af de voksne på skolen.

Vi benytter hinandens udearealer, fællesrum og idrætshaller.

Sommerbæk

Vi er normeret til 86 børnehavebørn og 44 vuggestuebørn, 7 stuer. Vi arbejder med familiestuer, hvilket betyder at der på 6 af stuerne er børn fra 0-5 år. Den 6. stue er for kommende skolebørn.

Vi er et hus med en varm atmosfære, hvor alle kender alle. Vi har en anerkendende tilgang og har fokus på børnenes ressourcer. Hos os skal alle børn opleve, at de bidrager positivt!

Alle medarbejdere i Børnehuset er DGI uddannede og derfor kan vi kalde os for et DGI certificeret børnehus. Vi elsker at bruge kroppen - gennem leg, planlagte aktiviteter og rutiner - hele dagen igennem.

Når børnene er i Sommerbæk Børnehus, er vi deres rollemodeller og vi er medskabere af et trygt og udviklende læringsmiljø.

Vi arbejder ud fra devisen: *Hellere lege en kedelig leg med en sjov voksen, end en sjov leg med en kedelig voksen!*

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i dagtilbuddet hele dagen etableres et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter og daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes. Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.

Nedenfor beskrives det, hvordan vi hele dagen skaber et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Læring sker gennem hele dagen i en vekselvirkning mellem vokseninitierede lege/aktiviteter og børnenes leg.</p> <p>Der skal være en kobling mellem den børneinitierede leg og den voksenstyrede leg. Igennem dette gives børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.</p> <p>De voksne er gode rollemodeller og igangsættere. Vi er bevidste om børnenes udviklingstrin og skaber store, små og differentierede fællesskaber. Disse læringsmiljøer er med til at danne børnefællesskaber.</p> <p><u>Børneinitieret leg:</u></p> <p>Vi laver forskellige aktiviteter med udgangspunkt i legen.</p>	<p><u>Børneinitieret leg:</u></p> <p>Mange børn er i gang med at lave skibe af papir sammen med en voksen. Skibene skal sejle i en kæmpe vandpyt. En ny voksen kommer til og starter med at puste til bådene. Alle børnene gør det samme. Da legen er ved at dø ud, henter den ene voksen en fane, hvorefter bådene suser afsted hen over vandet.</p>

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p><u>Planlagte vokseninitierede aktiviteter:</u></p> <p>Når en voksen planlægger aktiviteter, tages der udgangspunkt i gruppens sammensætning og det enkelte barns nærmeste udviklingszone. Den voksne skal være opmærksom på egen rolle i forhold til at støtte, guide og udfordre den fælles leg.</p> <p><u>Daglige rutiner:</u></p> <p>Børnene deltager i de daglige rutiner.</p> <p>De voksnes øgede opmærksomhed på det enkelte barn giver mulighed for selvhjulpenhed, relationsdannelse, trivsel og læring.</p>	<p><u>Planlagte vokseninitierede aktiviteter:</u></p> <p>Personalet har observeret, at et barn på stuen tit vælter og er lidt usikker på benene. En voksen laver en motorikbane for en gruppe børn inkl. det barn, som er usikker på benene. Motorikbanen bliver udformet af den voksne, så der både er forhindringer, som alle børn nemt kan mestre og forhindringer, som udfordrer børnene. Undervejs støtter den voksne alle børnene og har et særligt fokus på det pågældende barn. Den voksne går forrest og viser, hvordan forhindringerne <i>kan</i> udføres. Efterfølgende er den voksne ved siden af de børn, som har behov for dette, og til sidst går den voksne bagerst i aktiviteten for at se, hvordan børnene udvider og ændrer på aktiviteten.</p> <p><u>Daglige rutiner:</u></p> <p>Måltiderne i Sommerbæk er en vigtig del af de daglige rutiner. Børnene får, på skift, mulighed for at hjælpe den voksne med at tælle tallerkner og bestik, hælde vand i kander og sætte maden på bordene. Dette er med til at øge barnets opmærksomhed på de andre børn (alle skal have en tallerken m.m.).</p> <p>Børnene lærer ord og begreber, som relaterer sig til mad og borddækning. Barnet udviser stolthed, når de mestrer at hjælpe de voksne og dets kammerater.</p> <p>Medarbejderne har blik for hvilke to børn, der er med i køkkenet og hjælpe til. Dette kan f.eks. være to børn, som vil have godt af at få øjnene op for nye legerelationer.</p> <p>En til en/to kan være med til, at den voksne kommer endnu tættere på barnet og kan hjælpe og støtte barnet, der hvor barnet har brug for det.</p>

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p><u>Spontane aktiviteter:</u></p> <p>De voksne giver mulighed for, at børnenes spontane aktiviteter udvikles. Dette blandt andet ved at skabe tid og rammer, som betyder, at legen har mulighed for at fortsætte.</p> <p>Den voksne kan tilføje nye ideer, så legen udvikles og holdes i gang.</p> <p>Det er den voksnes opgave at se, hvilken understøttelse børnenes spontane aktiviteter har brug for.</p>	<p><u>Spontane aktiviteter:</u></p> <p>Den spontane aktivitet kan opstå alle steder og på alle tidspunkter.</p> <p>To børn går rundt på legepladsen og sparker lidt til en gammel træstamme, som ligger på jorden. Det ene barn opdager pludselig, at der bor en bænkebidder i træstammen. Barnet tager bænkebidderen op i hånden, mens det andet barn løber efter en spand.</p> <p>Børnene begynder nu at lede efter blade og pinde til spanden, hvor dyret skal bo. Børnene kan ikke finde flere dyr og henvender sig til en voksen på legepladsen. Den voksne kommer med forslag til, hvor børnene måske kan finde flere dyr.</p> <p>Den voksne kan nu enten lade børnene selv bygge videre på deres leg eller være med til at udvikle børnenes leg ved f.eks. at spørge ind til, hvad det er for et dyr og sammen med børnene undersøge mere om dyret og hvad dyret spiser. Den voksne kan også understøtte børnenes spontane aktivitet ved at vise dem, hvordan de laver kartoffelfælder og kan fange flere dyr.</p>

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.

Nedenfor beskrives det, hvordan vi samarbejder med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring.

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Forældrene kender deres barn bedst og derfor er det altid vigtigt for os at have forældrene med på råd.</p> <p>Vi vægter et godt – tillidsfuldt og konstruktivt - samarbejde med forældrene. Det vil sige, at vi dagligt indgår i en gensidig, åben og ærlig dialog omkring barnets hverdag, udvikling og trivsel.</p> <p>For at give barnet de optimale trivselsmuligheder er det vigtigt med den daglige dialog med forældrene.</p>	<p>Vi tager den daglige snak med forældrene i garderoben i aflevering- og afhentningssituationer.</p> <p>Vi er opmærksomme på, at vi ikke snakker henover hovedet på barnet, hvis det ikke er hensigtsmæssigt, at barnet hører det.</p> <p>Vi bestræber os på at fortælle små anekdoter fra barnets dagligdag.</p> <p>Vi finder sammen med forældrene i fællesskab tiltag for barnet, der f.eks. kan lette barnets aflevering om morgenen, renlighed, selvhjulpenhed m.m.</p> <p>Vi holder løbende trivselsmøder med forældrene omkring deres barn.</p> <p>Vi holder forældremøder for alle forældre vedr. specifikke temaer.</p> <p>Den daglige kommunikation til den samlede forældregruppe forgår igennem Aula, via skriv, film og billeder fra hverdagen.</p>

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så deres trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.

Nedenfor beskrives det, hvordan vi skaber et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse fremmes.

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Vi skaber forskellige læringsrum og differentierede fællesskaber, som skal variere mellem alder, fysisk formåen, udviklingstrin, relationer og venskaber. Dette med henblik på, at alle oplever størst mulig succes.</p> <p>Vi synliggør strukturen og skaber mest mulig forudsigelighed.</p> <p>Vi har en anerkendende tilgang, italesætter det, der går godt samt er nysgerrige på børnenes spor og ressourcer.</p> <p>Vi er opmærksomme på, at man kan være i en udsat position i en længere eller kortere periode.</p>	<p>Vi inddeler, i størst muligt omfang, børnene på stuen i mindre grupper, så de fysisk befinder sig i forskellige læringsrum.</p> <p>Et barn har en særlig interesse f.eks. for traktorer. Vi dykker ned i denne interesse, så barnet kan dele sin viden og kunnen.</p>

ET PÆDAGOGISK LÆRINGSMILJØ, DER UNDERSTØTTER OVERGANGE I BARNETS LIV

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng i forbindelse med overgange i barnets liv.

Nedenfor beskrives det, hvordan vi tilrettelægger vores pædagogiske læringsmiljø, så det understøtter overgange i barnets liv.

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>I Hørning Dagtilbud arbejdes der med overgange på et ledelsesmæssigt plan.</p> <p>I Sommerbæk Børnehus og skole, er det naturligt for os at arbejde med sammenhænge og overgange, da vi ligger dør om dør.</p>	<p>I Sommerbæk arbejder vi med familiestuer. Det vil sige at vi har børn fra 0-5 år på samme stue. Dette betyder, at vi ikke har overgang fra vuggestue til børnehave, men kun en gang i børnenes institutionsliv – nemlig fra familiestuen til storbørnsgruppen.</p> <p>Alle børn i Sommerbæk er sammen om morgenen og om eftermiddagen. De deler legeplads og de voksne hjælpes ad på tværs af stuerne. Således kommer børnene til at opleve kendskab til alle børn og voksne, og det skaber sammenhæng mellem stuerne.</p> <p>Dagplejen og/eller forældrene til et nyt barn, inviteres ind i børnehuset, så barnet kan opleve børnehuset med en kendt voksen. Ligeledes opfordrer vi forældrene til at komme på besøg med barnet, samt til at bruge legepladsen efter lukketid.</p> <p>Dagplejen inviteres ind i børnehaven, så barnet kan opleve børnehaven med en kendt voksen. Ligeledes opfordrer vi forældrene til at komme på besøg med barnet, samt til at bruge legepladsen efter lukketid.</p>

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Ledelsen fra de tre skoler og daginstitutionerne har et samarbejde om overgange, hvor de mødes 4-6 gange om året.</p> <p>I Sommerbæk arbejder vi på at gøre børnene livsduelige. Dette til forskel fra at gøre børnene skoleparate.</p> <p>På tværs af husene mødes børnene til forskellige planlagte aktiviteter.</p>	<p>Inden barnet starter i børnehaven, er det på besøg i børnehaven til formiddagsaktiviteter og spisesituationer.</p> <p><u>Fra børnehave til skole:</u></p> <p>Vi arbejder med "den røde tråd" og genkendelighed for barnet i form af besøgsdage, hvor børnene kommer på besøg i skolen sammen med deres kendte voksne og børnehavekammerater.</p> <p>Ligeledes arbejdes der blandt andet med "Hit med lyden", NUSSA, og "Fri for mobberi" både i børnehaven og i skolerne. På denne måde får barnet en oplevelse af genkendelighed fra børnehave til skole.</p>

INDDRAGELSE AF LOKALSAMFUNDET

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.

Nedenfor beskrives det, hvordan vi inddrager lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn.

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>I Sommerbæk Børnehus ligger i udkanten af Hørning, hvilket gør at vi har lidt længere til vores lokalsamfund som normalt er et led i vores pædagogiske arbejde.</p> <p>Derfor øver vi os i at gå længere ture og ellers tager vi vores ladcykel.</p> <p>Det er vigtigt for os, at børnene får et stort kendskab til nærområdet rundt om Sommerbæk. Børnene får gennem brugen af nærområderne kendskab til, hvor kammeraterne bor, skal gå i skole, går til fritidsaktiviteter m.m.</p> <p>Vi bruger legepladserne og de grønne områder tæt på Sommerbæk. Børnene, som bor tæt på, får lov til at gå forrest og vise vej for de andre børn.</p> <p>Da vi er et DGI certificeret børnehus, forsøger vi at få oprettet et godt samarbejde med det lokale foreningsliv. Dette skulle gerne gøre, at børnene og deres forældre får inspiration til nye sportsaktiviteter.</p> <p>Vi bestræber os på at invitere foreningslivet ind i vores børnehus.</p>	<p>Vi bruger de lokale forretninger og børnene er med i byen.</p> <p>Vi besøger de lokale plejehjem med tegninger, gækkebreve, sang og dans.</p> <p>Vi tager på ture i nærmiljøet og ser naturen forandre sig rundt om os. Vi lærer børnene at begå sig med respekt både i naturen og i trafikken.</p> <p>Som led i vores DGI-uddannelse gør vi brug af det lokale idrætscenter, fodboldbanerne samt de grønne områder omkring os til at lege og bevæge os.</p> <p>I 2023/2024 vil vi invitere forældre og samarbejdspartnere fra foreningslivet ind til eftermiddagskaffe, hvor børn og forældre kan afprøve forskellige idrætsformer - det kan f.eks. være håndbold, gymnastik, rytmik, musik eller fodbold.</p>

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
	<p>Vores skønne naturbus gør, at vi kan komme lidt længere væk – vi nyder at gøre brug af bussen, som fragter os ud til skønne naturområder, hvor vi kan udforske naturen på tæt hold. Ex. Henter vi juletræer sidst i november.</p>

DET FYSISKE, PSYKISKE OG ÆSTETISKE BØRNEMILJØ

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer. Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv og børns oplevelse af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.

Nedenfor beskrives det, hvordan vi integrerer det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø.

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>I Sommerbæk Børnehus er det vigtigste læringsmiljø - de voksne. De voksne er rollemodeller i alt, hvad de gør, da børnene spejler sig i det, de voksne gør og siger.</p> <p>Det er det pædagogiske personales opgave at skabe læringsmiljøer, hvor alle børn kan indgå i meningsfulde fællesskaber.</p> <p>Det er vigtigt for os at skabe et psykisk børnemiljø, hvor der er plads til alle børn og hvor alle børn har en vigtig rolle i fællesskabet.</p> <p>Det er vigtigt at skabe tydeligt kodede rum, i rummet, så børnene kan lade sig inspirere til, hvad de kan lege/lave i de forskellige rum.</p> <p>I Sommerbæk arbejder vi ligeledes med, at nogle læringsrum ikke er stationære, men opstår i et samspil mellem børnene og de voksne for så at forsvinde igen, når børn og voksne forlader rummet. Dette er med til at understøtte og pirre børnenes fantasi.</p>	<p>Det pædagogiske personale i Sommerbæk har en stor opmærksomhed på deres rolle i lege i børnemiljøerne.</p> <p>Vi arbejder blandt andet med "Fri for mobberi", som er med til at udvikle børnenes forståelse og empati for andre børn og voksne.</p> <p>Dette gør vi blandt andet gennem "at lære, at lære", hvor vi har fokus på, at alle øver sig i noget forskelligt og at alle har forskellige forudsætninger.</p> <p>Børnene er med til at indrette de fysiske børnemiljøer i Sommerbæk. Vi tager udgangspunkt i børnegruppens interesser og skifter gerne <i>køkkenkrogen</i> ud med <i>bilbaner</i>, hvis det er det, der har børnenes interesse.</p> <p>Samtidig skaber de voksne, tydelige og synlige læringsmiljøer for børnene, f.eks. i form af et læsehjørne, hvor der er plads til ro og fordybelse. Eller en pludselig opstået motorikbane, hvor børnene kan prøve deres færdigheder af.</p>

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>I Sommerbæk bestræber vi os på at skabe en hyggelig atmosfære, hvor alle børn og voksne føler sig velkommen.</p> <p>Det æstetiske børnemiljø er vigtigt for, at børnene oplever Sommerbæk som et rart og behageligt sted at være.</p>	<p>Børnene er medskabere i at skabe et æstetisk børnemiljø. Vi pynter op med tegninger, billeder og udklip, som børnene selv har været med til at lave. Vi skaber et hyggeligt og æstetisk børnemiljø, som pirrer sanserne med børnevenlige farver, møbler, puder og tæpper.</p>

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring, herunder nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse, inden for og på tværs af følgende læreplanstemaer:

1. Alsidig personlig udvikling
2. Social udvikling
3. Kommunikation og sprog
4. Krop, sanser og bevægelse
5. Natur, udeliv og science
6. Kultur, æstetik og fællesskab.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet Alsidig personlig udvikling:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Nedenfor beskrives det, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø understøtter børnenes alsidige personlige udvikling.

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Det pædagogiske personale er ansvarlige for den gode relationsdannelse mellem børn og voksne og børn i mellem.</p> <p>Alle børn skal opleve at være en del af et eller flere fællesskaber.</p> <p>Vi er ansvarlige for et tryghedsskabende læringsmiljø.</p> <p>Vi skaber et miljø, hvor der er plads til at fejle.</p> <p>Vi ser, hører og anerkender barnet.</p>	<p>Vi giver børnene tid til at øve sig og anerkender processen. F.eks. når barnet tager tøj på og får begge ben i samme bukseben, så italesætter vi, hvor godt det er, at barnet øver sig, hvor langt det er nået og hjælper barnet til at regulere, så benene havner i hvert sit bukseben.</p>

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Vi møder barnet i nærmeste udviklingszone.</p> <p>Vi har opmærksomhed på børns forskelligheder.</p> <p>Vi giver tid og plads til, at børnene kan blomstre ud fra det, de kan.</p> <p>Vi anerkender, at perifer deltagelse i fællesskabet er legitimt og kan ændre sig for den enkelte i de forskellige fællesskaber.</p>	<p>I spisesituationer, hvor barnet selv øver at hælde vand op. De voksne guider barnet ud fra, hvad det mestrer og tilpasser situation dertil. Måske en mindre kande eller en støttende hånd til at holde kanden.</p>

SOCIAL UDVIKLING

Pædagogiske mål for læreplanstemaet Social udvikling:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Nedenfor beskrives det, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø understøtter børnenes sociale udvikling.

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Børn er forskellige og vi møder dem anerkendende og med respekt for, hvad de har med i bagagen hjemmefra.</p> <p>I hverdagen er der mange differentierede børnefællesskaber. Dette betyder, at vi i et børnefællesskab, som f.eks. på en stue, arbejder ud fra, at alle børn ikke nødvendigvis får stillet de samme opgaver eller bliver stillet overfor de samme krav. Vi differentierer i børnefællesskaberne, så alle får det, de har behov for. "For at behandle alle ens, skal alle behandles forskelligt".</p> <p>Børnene indgår i differentierede fællesskaber, hvor der er mulighed for at turde øve sig på de gode relationer samt udvikle empati med personalet som tydelige rollemodeller.</p>	<p>I hverdagsrutinerne er der mange differentierede fællesskaber.</p> <p>Børnene sidder med en fast gruppe og spiser.</p> <p>Turgrupper kan laves efter alder, interesser, eller udviklingstrin.</p> <p>Alle får taletid på skift til samling, hvor alle de andre lytter. Vi rækker hånden op, inden vi taler.</p>

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Vi understøtter børnenes evne til at genkende og rumme egne følelser for herigennem at styrke deres sociale følelser.</p>	<p>Et barn er blevet afvist af en gruppe børn, som gerne vil lege lidt selv. Barnet bliver ked af det, græder og søger trøst hos en voksen. Vi italesætter, hvad det er for en følelse og at det er ok at blive ked af det og hvad vi kan gøre, hvis det sker en anden gang.</p>

Pædagogiske mål for læreplanstemaet Kommunikation og sprog:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Nedenfor beskrives det, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø understøtter børnenes kommunikation og sprog.

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Det pædagogiske personale skal være sproglige rollemodeller og skabe læringsrum, som gør børnene nysgerrige på nye ord og udtryk, samt give dem ro og tid til fordybelse i sproget.</p>	<p>Vi skal på tur. Inden vi går, skal vi aftale, hvordan vi skal gå. Hvem der går forrest og hvem der går bagerst. Børnene skal lægge mærke til, hvem der går foran dem og hvem der går bag ved dem. Dette for, at børnene får en bevidsthed om, hvor deres plads i rækken er og for, at de lærer begreberne og ordene at kende. På turen følger vi børnenes spor og nysgerrighed i forhold til, hvad forskellige ting hedder, f.eks. et vejskilt, en blomst, et træ m.m. Vi pirrer børnenes nysgerrighed ved at fortælle og spørge ind til de ting, vi møder på vores vej. Dette gør vi blandt andet ved hjælp af hv-spørgsmål.</p>

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Det pædagogiske personale skal være bevidste omkring, hvordan sproget bruges sammen med børnene i hverdagen og i hverdagens rutiner.</p> <p>Vi skal understøtte børnenes sproglige udvikling gennem f.eks. krop og bevægelse, bøger og andre tilgængelige materialer.</p>	<p>I vores rutinepædagogik f.eks. til samling, øver vi bl.a. turtagning. Dette for, at alle børn kan komme til orde og har tid og ro til at formulere sig.</p> <p>For at skabe forudsigelighed for børnene har vi tilbagevendende aktiviteter. Det kan f.eks. være ugens bogstav, ugens sang, ugens leg m.m.</p> <p>Da børn lærer gennem kroppen, har vi ofte sange eller lege, hvor vi bruger fagter eller bevægelse for at understøtte sproget.</p>

Pædagogiske mål for læreplanstemaet Krop, sanser og bevægelse:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Nedenfor beskrives det, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø understøtter udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse.

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Vi skaber fællesskaber, hvor vi er aktive deltagende rollemodeller, for at fremme børns deltagelses glæde.</p> <p>Vi forbliver aktive deltagende for at skabe plads til fordybelse og nærvær i aktiviteten.</p> <p>Krop og bevægelse indtænkes som en del af rutinepædagogikken, så det ikke altid skal være et aktivt valg. Dette styrker muligheden for mestring ved børnene og styrker deres selvværd.</p>	<p>På legepladsen leger vi gemmeleg sammen med børnene. Vi løber rundet sammen og gemmer os. Vi forbliver i aktiviteter og de andre voksne på legepladsen er "blæksprutter"</p> <p>En pige på stuen kan ikke selv få en stol ned. Hun spørger en anden pige om hun vil hjælpe. Igennem samarbejde får de stolen ned.</p> <p>Vi mærker forskellige underlag inde som ude. På ujævnt terræn, i sandkassen med eller uden sko osv.</p>

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Vi motiverer barnet til at lære sin krop, sanser og bevægelser bedre at kende - dette er væsentlig for barnets videre udvikling.</p> <p>Vi er engagerede rollemodeller, som går foran, ved siden af og bagved barnet. Det er væsentligt for os at være nysgerrige sammen med børnene.</p> <p>Vi lærer børnene at navigere i forskellige bevægelsesspektre mellem vildt og stille.</p>	<p>Vi har sat en balancegangsaktivitet i gang. Den voksne går forrest og viser, hvordan man kan gøre. De børn, der har brug for hjælp, støttes af en voksen, der går ved siden af. Andre børn vil kunne uden hjælp, hvor den voksne er bagved.</p> <p>En gruppe børn leger stopdans med en voksen, efterfulgt af en stille stund på madrasser.</p>

Pædagogiske mål for læreplanstemaet Natur, udeliv og science:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundenhed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Nedenfor beskrives det, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø understøtter, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science.

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Vi skal skabe læringsmiljøer, hvor vi i fællesskab kan være nysgerrige på naturen.</p> <p>Vi skal være bevidste om vores rolle og ansvar i disse læringsmiljøer. Det er vores ansvar at "plante" en undren og nysgerrighed hos børnene.</p> <p>Vi skal undre os og eksperimentere sammen i hverdagen og hverdagens aktiviteter.</p>	<p>En dag på legepladsen skal vi finde insekter og andre smådyr. Alle børn udstyres med en spand og et forstørrelsesglas. Alle børn og voksne leder og er nysgerrige på, hvor dyrene befinder sig. Der bliver ledt i buske, krat, under sten og stubbe m.m. Herefter samles vi alle med de fundne dyr og prøver at identificere dem, bl.a. ved brug af en insektdug, bøger og IPad. Børnene er deltagende, udviser engagement og er videbegærlige.</p> <p>Når det er vinter og fryser udenfor, prøver vi at hælde vand og glimmer i spande. Dagen efter ser vi, hvordan vandet er frosset. Vi tager det</p>

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Naturen opfordrer og udfordrer til fysisk udfoldelse, lege og sansemotoriske oplevelser igennem egen krop.</p>	<p>ud af spandene og hænger det op i træerne. Her hænger det indtil, det begynder at tøj. Så ser vi, hvordan isen smelter og glimmeret falder ud.</p> <p>De mindste er på tur i skoven. Børnenes sanser kommer i spil, når de går på forskelligt underlag og mærker på forskellige materialer som f.eks. vådt græs, ru bark, jord m.m. Børnene får en kropsforståelse, når det går op og ned i terrænet og får øvet muskel-ledsansen og balancesansen.</p>

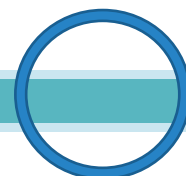
Pædagogiske mål for læreplanstemaet Kultur, æstetik og fællesskab:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Nedenfor beskrives det, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø understøtter, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab.

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Vi vil give børnene mulighed for at fordybe sig i den danske kultur ved at bruge vores lokalsamfund.</p> <p>Vi er nysgerrige på andre kulturer. Hvordan bor de? Hvad spiser de? Hvor går de i skole? Hvilket sprog taler de?</p>	<p>Vi besøger kirken, plejehjemmet, arbejdspladser og lignende.</p> <p>Hvad er institutionens ophav og hvilken organisation er vi en del af? Hvem bestemmer i kommunen? Hvad er en borgmester og hvad laver han?</p> <p>Første spadestik til ny institution.</p> <p>Vi hører forskelligt musik - klassisk, rock, pop osv.</p> <p>Vi holder temauger, hvor vi er undersøgende på andre lande.</p>

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Har vi børn fra andre kulturer, er vi nysgerrige på deres ophav/kultur og vil være undersøgende på deres familiestruktur og hverdagen i deres familie.</p>	<p>Vi smager og spiser med hænderne, mens vi sidder på gulvet.</p> <p>En muslimsk pige kommer en morgen med henna-maling på fingrene og vi begynder at stille afklarende spørgsmål. Hun fortæller så, at det er, fordi en i familien skal giftes og derfor skulle alle pigerne males (tradition).</p>

”At evaluere er at vurdere og reflektere over den pædagogiske praksis, vi har i dag, for at gøre vores praksis bedre i morgen” (Citat fra ”Kort om evaluerende pædagogisk praksis”, Eva, 2018)

Nedenfor beskrives således, hvordan vi skaber en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø. Det beskrives, hvordan vi løbende dokumenterer og evaluerer vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv mål, der er fastsat i forhold til det pædagogiske arbejde med de seks læreplanstemaer.

Beskrivelse af hvordan vi etablerer en evalueringskultur i hverdagen

Vi vil indsamle data på det, vi vælger at have et øget fokus på.

Vi vil fremadrettet bruge KVALid materialet og punkter fra vores tilsyn til at se på om kvaliteten af vores arbejde er høj nok.

I forbindelse med vores DGI-certificering vil dagtilbuddets pædagogiske konsulent, komme ud i Sommerbæk og indsamle data. Konsulenten vil blandt andet se på, om børnenes bevægelsesglæde bliver større, på hvor mange timer/minutter børnene og de voksne bevæger sig i løbet af en dag samt se på om vores kropsligt dannende miljøer udvikles fra gang til gang.

Vi vil på vores personalemøder, 4 gange om året, evaluere på det vi har været optaget af. Ligeledes vil der afholdes evalueringsmøder, hvor to grupper evaluerer sammen og giver sparring til hinanden. Dette gøres ved praksisfortællinger, indsamlet data eller/og filmoptagelser.

Ud over den løbende evaluering af vores pædagogiske praksis, evaluerer vi arbejdet med selve den pædagogiske læreplan. Dette sker, som det er påkrævet i lovgivningen, mindst hvert andet år. Nedenfor beskrives, hvordan vi evaluerer vores pædagogiske læreplan.

Beskrivelse af hvordan vi evaluerer den pædagogiske læreplan

Vi vil gøre brug af KVALid, for at blive klogere på vores faglighed og for at få sparring fra kollegaer. På personalemøderne og stuemøder vil vi analysere/evaluere vores indsamlede data i plenum.

Der laves et årshjul med datoer på, hvornår vi arbejder med udvalgte læringsmiljøer. Ligeledes udarbejdes der en dagsorden med hjælpespørgsmål, som ensretter og rammesætter opgaven.